

GCSE POLISH

Preparation Coursebook

Marta Koćwin-Murzyn

Język polski w UK

TEMAT 1

TEMAT 2

TEMAT 3

AQA • Trzy tematy • Dwanaście jednostek

Czytanie • Pisanie • Słuchanie • Mówienie • Opis zdjęcia • Role Play

Wstęp — Jak korzystać z podręcznika

Niniejszy podręcznik jest zgodny z oficjalną podstawą programową AQA GCSE Polish i obejmuje wszystkie trzy tematy egzaminacyjne. Każdy rozdział zawiera słownictwo, teksty, ćwiczenia, gramatykę, opis zdjęcia, role play, zadania pisemne i tematy do rozmów.

Każda jednostka zawiera:

- Tekst do czytania ze zrozumieniem
- Notatkę gramatyczną z ćwiczeniami
- Opis zdjęcia — słownictwo + pytania egzaminacyjne
- Role Play — scenariusz + przykładowy dialog
- Zadanie pisemne
- Tematy do rozmów ustnych
- Wskazówki egzaminacyjne

Spis treści

Rozdział	
TEMAT 1: Tożsamość i kultura	
T1.1 — Ja, moja rodzina i przyjaciele	
T1.2 — Technologia w codziennym życiu	
T1.3 — Czas wolny (muzyka, kino, jedzenie, sport)	
T1.4 — Obyczaje i święta w Polsce	

TEMAT 2: Obszar lokalny, krajowy, globalny	
T2.1 — Dom, miasto, sąsiedztwo i region	
T2.2 — Kwestie społeczne (wolontariat, zdrowie)	
T2.3 — Kwestie globalne (środowisko, bieda)	
T2.4 — Podróże i turystyka	
TEMAT 3: Nauka i przyszła praca	

T3.1 — Moja nauka	
T3.2 — Życie szkolne	
T3.3 — Edukacja po 16. roku życia	
T3.4 — Praca, kariery i ambicje	
Przegląd gramatyczny	
Słownik tematyczny	

TEMAT 1

Tożsamość i kultura

Identity and Culture

Temat 1.1

Ja, moja rodzina i przyjaciele

Me, my family and friends

Słownictwo — Rodzina i relacje

Polski	Angielski
matka / mama	mother / mum
ojciec / tata	father / dad
brat (starszy/młodszy)	brother (older/younger)
siostra (starsza/młodsza)	sister (older/younger)
dziadek / babcia	grandfather / grandmother

wujek / ciocia	uncle / aunt
kuzyn / kuzynka	cousin (m/f)
syn / córka	son / daughter
mąż / żona	husband / wife
partner / partnerka	partner (m/f)
narzeczony / narzeczona	fiancé / fiancée
przyjaciół / przyjaciółka	friend (m/f)

rozumieć się	to get on well
klócić się	to argue
wspierać kogoś	to support someone

Małżeństwo i partnerstwo

Ważne słownictwo:

ślub — wedding • ślub cywilny — civil wedding

zaręczyny — engagement • rozwód — divorce

żyć razem — to live together

para — couple • związek — relationship

wziąć ślub — to get married • rozstać się — to split up

Tekst do czytania

Moja rodzina i moi przyjaciele

Mam na imię Marta i mam szesnaście lat. Mieszkam w Coventry z rodzicami i młodszą siostrą Anią. Jesteśmy zżyłą rodziną — rozmawiamy o wszystkim i wspieramy się nawzajem, chociaż czasem się kłócimy o błahostki.

Moja mama jest pielęgniarką i pracuje długie zmiany w szpitalu. Mimo to zawsze znajduje czas, żeby zapytać jak mi minął dzień. Tata pracuje jako inżynier. Dziadkowie mieszkają w Polsce, ale regularnie rozmawiamy przez wideorozmowy.

Moją najlepszą przyjaciółką jest Zosia — znamy się od podstawówki. Jest bardzo szczera i zawsze mogę na niej polegać. Razem chodzimy na basen i spędzamy weekendy w centrum handlowym.

Uważam, że dobre relacje z rodziną i przyjaciółmi są podstawą szczęśliwego życia.

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na pytania po polsku.

1. Gdzie mieszka Marta i z kim?

2. Jaki zawód wykonuje mama Marty?

3. Gdzie mieszkają dziadkowie i jak utrzymują kontakt?

4. Jakie cechy Zosi ceni Marta?

Ćwiczenie 2

Prawda (P) czy fałsz (F)?

Zdanie	P/F
Marta ma starszą siostrę.	
Tata Marty pracuje jako pielęgniarz.	
Dziadkowie mieszkają w Londynie.	
Marta i Zosia chodzą razem na basen.	

Gramatyka — Przymiotniki: stopniowanie

Stopniowanie przymiotników:

Stopień wyższy: dodaj -szy / -iejszy lub użyj bardziej

miły → miłszy • wysoki → wyższy • dobry → lepszy

interesujący → bardziej interesujący

Porównanie:

X jest wyższy niż Y. (X is taller than Y.)

X jest tak miły jak Y. (X is as kind as Y.)

X jest nie tak wysoki jak Y. (X is not as tall as Y.)

Ćwiczenie 3

Uzupełnij zdania właściwą formą przymiotnika.

1. Mój brat jest _____ (wysoki) niż ja.
2. To jest _____ (dobry) film, jaki widziałam.
3. Zosia jest _____ (miły/a) osobą w klasie.

Opis zdjęcia

Jak opisywać zdjęcie — przydatne zwroty:

Na zdjęciu widać... — In the photo I can see...

Na pierwszym planie... — In the foreground...

W tle... / Na dalszym planie... — In the background...

Po lewej/prawej stronie... — On the left/right side...

W centrum/na środku... — In the centre...

Wydaje mi się, że... — It seems to me that...

Być może... / Prawdopodobnie... — Perhaps... / Probably...

Zdjęcie przedstawia... — The photo shows...

Atmosfera zdjęcia jest... — The atmosphere of the photo is...

Zdjęcie przypomina mi... — The photo reminds me of...

Przydatne słownictwo do tego zdjęcia:

- siedzieć razem przy stole — to sit together at the table
- uśmiechać się / rozmawiać — to smile / to talk
- nakrycie do stołu — table setting
- ciepła atmosfera — warm atmosphere
- wyglądać na szczęśliwego/ą — to look happy
- generacja / pokolenie — generation

Ćwiczenie A

Opisz zdjęcie ustnie lub pisemnie (5–8 zdań). Użyj zwrotów z ramki.

Ćwiczenie B

Odpowiedz na pytania egzaminacyjne dotyczące zdjęcia.

1. Co widać na zdjęciu? Opisz osoby i miejsce.

2. Jak myślisz, jaką okazję obchodzi rodzina na zdjęciu?

3. Jak spędzasz czas z rodziną w swoim domu?

4. Czy uważasz, że wspólne posiłki są ważne? Dlaczego?

Role Play

Sytuacja / Situation:

Rozmawiasz z polskim przyjacielem/przyjaciółką przez telefon. Opowiedz mu/jej o swojej rodzinie. Zapytaj też o jego/jej rodzinę. (You are talking with a Polish friend on the phone. Tell them about your family. Ask about theirs too.)

Twoje zadania w tej rozmowie:

- Przywitaj się i zapytaj jak się czuje.
- Opisz swoją rodzinę — ile osób, zawody, cechy charakteru.
- Powiedz, co robicie razem w wolnym czasie.
- Zapytaj o rodzinę rozmówcy — czy ma rodzeństwo, gdzie mieszkają rodzice.
- Pożegnaj się i zaproś go/ją na wizytę.

★ Pamiętaj: mów pełnymi zdaniami, używaj różnorodnego słownictwa i reaguj na odpowiedzi rozmówcy!

Przydatne zwroty w tej rozmowie:

- Cześć! Co u ciebie słychać? — Hey! How are you?
- Mam... osoby w rodzinie. — I have ... people in my family.
- Mój/Moja ... jest ... (zawód). — My ... is a ... (job).
- Najlepiej dogaduję się z... — I get on best with...
- A ty? Ile masz rodzeństwa? — And you? How many siblings do you have?
- Przyjedź do nas! — Come and visit us!

Przykładowy dialog (model dialogue)

Rola	Kwestia
Ty	Cześć, Kacper! Co u ciebie słychać?

Kacper	Cześć! U mnie dobrze, dziękuję. A u ciebie?
Ty	Świetnie! Chciałem/am ci opowiedzieć o mojej rodzinie. Mamy pięć osób w domu.
Kacper	Naprawdę? Opowiedz mi więcej! Masz rodzeństwo?
Ty	Tak, mam starszego brata. Rodzice pracują — mama jest pielęgniarką, a tata jest inżynierem.
Kacper	Brzmi świetnie! A jak spędzacie razem czas?
Ty	Najczęściej jemy razem obiad i oglądamy filmy. A ty — jak wygląda twoja rodzina?

Kacper	Jestem jedynakiem, ale mieszkam z rodzicami i babcią. Babcia jest niesamowita!
Ty	Jak miło! Może kiedyś przyjdziecie do nas w odwiedziny?
Kacper	Z przyjemnością! Do zobaczenia!

Teraz zagraj tę scenę sam(a) / z partnerem — zastąp model swoimi własnymi odpowiedziami!

Pisanie — E-mail do przyjaciela

Napisz e-mail (80–100 słów) do polskiego znajomego.

Opisz swoją rodzinę i najlepszego przyjaciela/przyjaciółkę. Użyj przymiotników i różnych czasowników.

Mówienie

- Opisz swoją rodzinę — ile jest osób i jacy są?
- Kim jest twoja najlepsza osoba? Dlaczego ją lubisz?
- Czy małżeństwo jest ważne? A może wystarczy związek partnerski?
- Jak rozwiązujesz konflikty w rodzinie?